
4.2 QÜESTIONARI DELS PROFESSORS

En aquest apartat presentarem els resultats dels qüestionaris dels professors tant pel que fa a la part analitzada quantitativament com qualitativament, ja que el propi qüestionari té alguns ítems de resposta oberta i que pretén valorar aspectes qualitius.

Per elaborar els resultats de l'anàlisi quantitatiu, s'ha utilitzat el mateix sistema informàtic i tractament estadístic que pels resultats dels qüestionaris dels alumnes:

- Sistema Gestor de Bases de Datos Microsoft Access
- Utilització d'interfície de Microsoft mitjançant sentències SQL
- Gràfiques estadístiques amb l'assistent de la Fulla de Càlcul Microsoft

Referent als resultats de l'anàlisi qualitatiu, es presenten amb quadres i llistats que recullen la màxima informació i la més rellevant dels diferents aspectes i qüestions plantejades al professorat.

4.2.1 DADES QUANTITATIVES

Després de l'aplicació dels qüestionaris, presentem en primer lloc els percentatges totals dels professors que han respost el qüestionari en relació als : centres als quals pertanyen (dades d'identificació), al sexe, edats, titulació anys de docència i els cursos d'ESO on imparteixen docència (dades resultants de les preguntes 1, 2, 3, 4 i 5). Seguidament es detallen els percentatges dels resultats en relació a les preguntes del qüestionari seguint el mateix ordre.

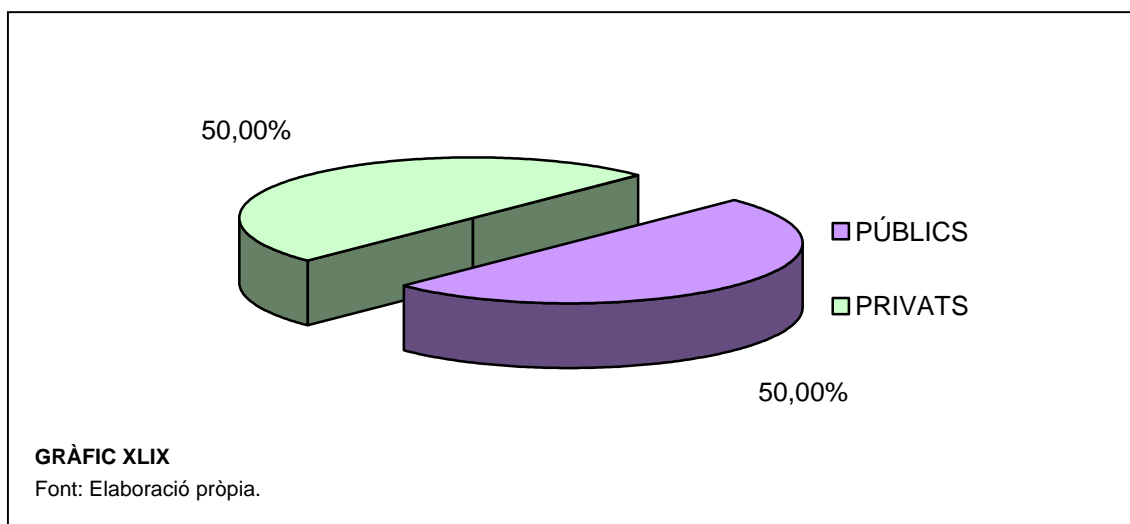
Les preguntes del qüestionari tenen diversitat d'objectius, per aquest motiu ni ha de diversos tipus: descriptives (preguntes 1, 2, 3, 4 i 5) que són del bloc del qüestionari de *dades personals*, unes altres que fan referència al *grau de coneixement de la UE en l'àmbit de l'educació* (preguntes 6, 7 i 8), el tercer bloc de preguntes que pretén la *valoració personal de la dimensió europea* (preguntes 9, 10, 11, 12 i 13) i finalment el conèixer per part del professorat el *com es treballa a l'ESO la dimensió europea* (preguntes 14, 15, 16, 17, 18 i 19).

4.2.1.1 DADES DE LA MOSTRA

REPRESENTACIÓ EN PERCENTATGES DELS PROFESSORS QUE HAN PARTICIPAT A LA MOSTRA

Del total de la mostra de 104 professors, el 50% pertanyen a centres públics i el 50% a centres privats (vegeu GRÀFIC XLIX). (Dades d'identificació).

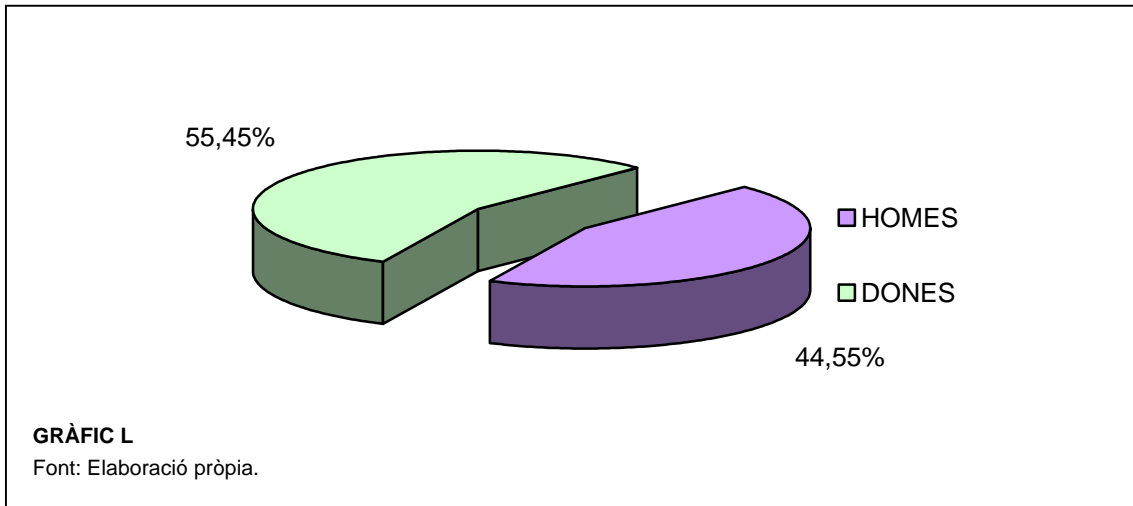
PERCENTATGES DE CENTRES PÚBLICS I PRIVATS

PROFESSORS I PROFESORES QUE HAN PARTICIPAT EN LA MOSTRA (PREGUNTA 1)

Del total de la mostra el 53,85% són homes i el 43,27% són dones. (vegeu GRÀFIC L).

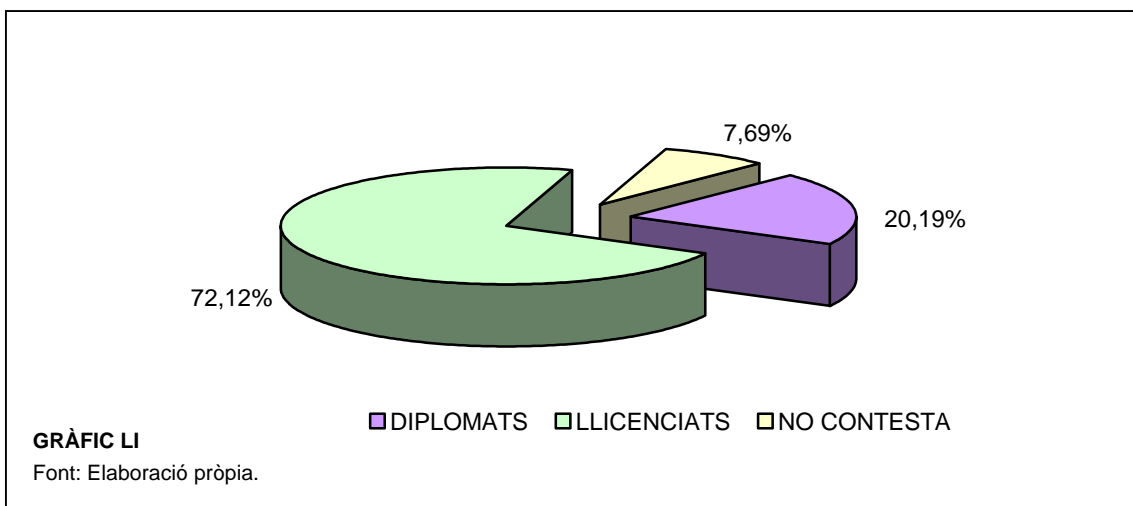
PERCENTATGES HOMES I DONES

TIPUS DE TITULACIÓ DELS PROFESSORS
(PREGUNTA 3)

Dels 104 professors enquestats, el 20,19% són diplomats, el 72,12% són llicenciats i el 7,69% no contesten. (vegeu GRÀFIC LI).

PERCENTATGES SOBRE LA TITULACIÓ

4.2.1.2 GRAU DE CONEIXEMENT DE LA UE EN L'ÀMBIT EDUCATIU

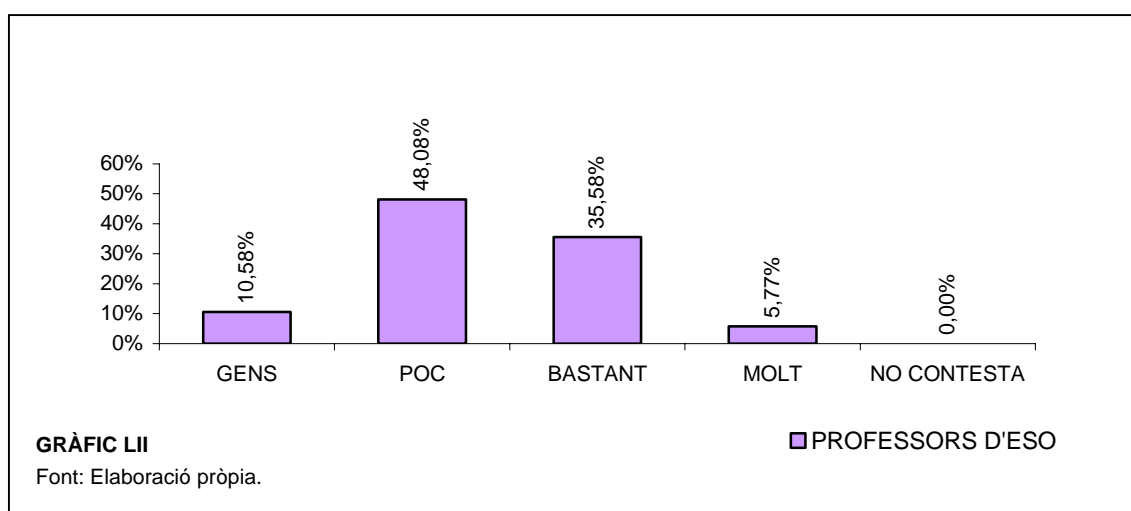
PERCENTATGES DELS CONEIXEMENTS RESPECTE ALS SEGÜENTS CONCEPTES (PREGUNTA 6)

Es va demanar que cada professor valorés els seus coneixements dins les categories quantitatives (GENS, POC, BASTANT i MOLT) respecte els següents conceptes.

6a) COMISSIÓ EUROPEA	6k) LLIBRE BLANC DE L'EDUCACIÓ
6b) CONSELL EUROPEU	6l) FORMACIÓ DEL PROFESSORAT
6c) POLÍTICA EDUCATIVA DE LA UE	6m) JOVENTUT AMB EUROPA II
6d) OBJECTIUS PRIORITARIS EN
POLÍTICA LINGÜÍSTICA	6n) PROGRAMA SÒCRATES
6e) PARLAMENT EUROPEU	6n1) COMENIUS
6f) COMITÈ DE LES REGIONS	6n2) LINGÜA
6g) LA CARTA COMUNITÀRIA	6o) PROGRAMA EURÍDICE
6h) COMITÈ ECONÒMIC I SOCIAL	6p) PROGRAMA LEONARDO
6i) EURODIPUTAT	6q) PROGRAMA EURATHLON
6j) LLIBRE VERD DE L'EDUCACIÓ	6r) PROGRAMA CALIDOSCOPI
	6s) PROGRAMA YOUTHSTART

El 10,58% va utilitzar la categoria —GENS—, el 48,08% la categoria —POC—, el 35,58% la categoria —BASTANT—, el 5,77% la categoria —MOLT—. (vegeu GRÀFIC LII).

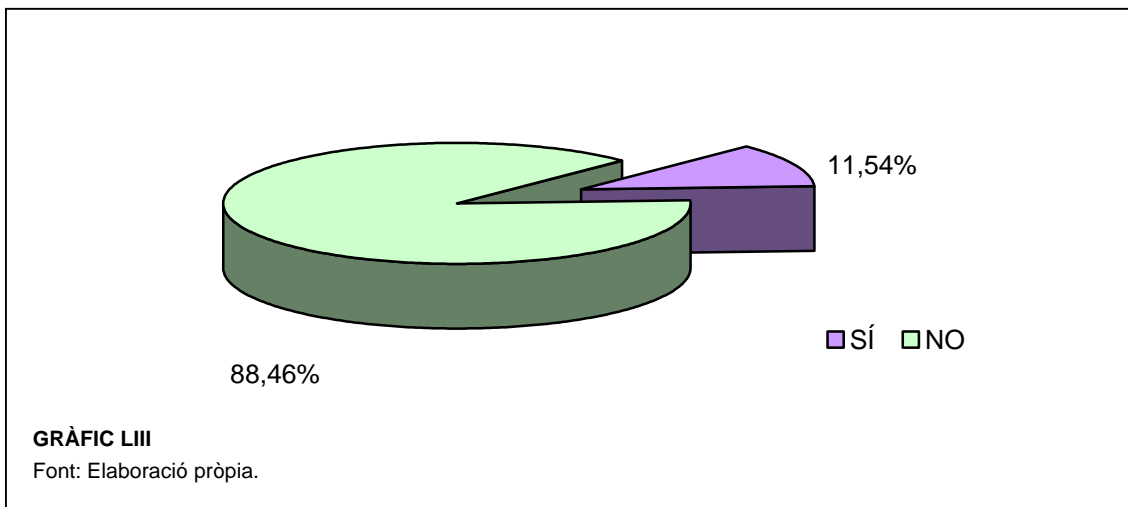
PERCENTATGES CONEIXEMENTS PROFESSORS

SEGONS LA PARTICIPACIÓ
EN PROJECTES EUROPEUS (PREGUNTA 7)

En ser preguntats si havien participat mai en algun projecte, programa, investigació, intercanvi, etc. europeu, el 11,54% ha respost afirmativament mentre el 88,46% ho ha fet negativament. (vegeu GRÀFIC LIII).

PERCENTATGES PARTICIPACIÓ EN PROJECTES EUROPEUS

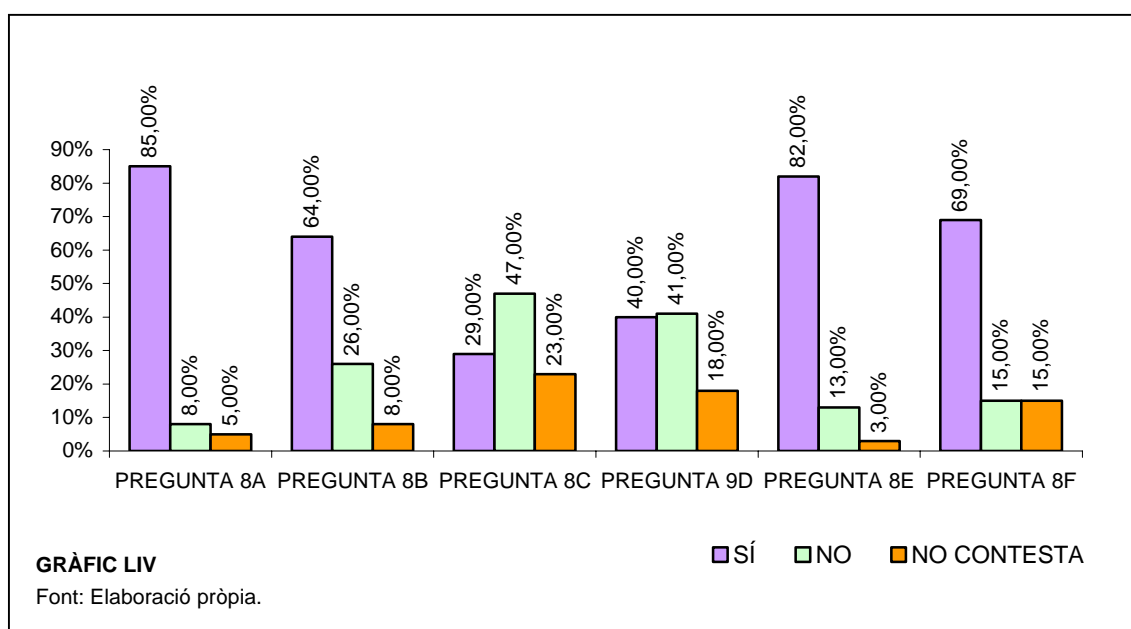
RESPOSTA EN PERCENTATGES
A DETERMINADES AFIRMACIONS (PREGUNTA 8)

En ser preguntats els professors per les següents afirmacions:

- **PREGUNTA 8a:** "Existeix un marc jurídic que permet a la Unió Europea proposar accions de cooperació en l'àmbit de l'educació". El 85,58% va considerar-la correcte, el 8,65% incorrecte i el 5,77% no va contestar.
- **PREGUNTA 8b:** "En el Tractat de Maastrich s'assenyala que la Unió Europea desitja desenvolupar la dimensió Europea de l'Ensenyament". El 64,42% va considerar-la correcte, el 26,92% incorrecte i el 8,65% no va contestar.
- **PREGUNTA 8c:** "Encara no ha entrat en vigor la resolució de l'any 1988 de l'aplicació de la dimensió europea de l'ensenyança". El 29,81% va considerar-la correcte, el 47,12% incorrecte i el 23,08% no va contestar.

- **PREGUNTA 8d:** "En el Tractat de Roma de l'any 1957, ja s'abordava el tema de l'educació". El 40,38% va considerar-la correcte, el 41,35% incorrecte i el 18,27% no va contestar.
- **PREGUNTA 8e:** "La LOGSE té en compte la dimensió europea de l'educació". El 82,69% va considerar-la correcte, el 13,46% incorrecte i el 3,85% no va contestar.
- **PREGUNTA 8f:** "El llibre Blanc sobre l'Educació i Formació de la Comissió de les Comunitats europees, assenyalava com un objectiu general parlar dues llengües comunitàries". El 69,23% va considerar-la correcte, el 15,38% incorrecte i el 15,38% no va contestar (vegeu GRÀFIC LIV).

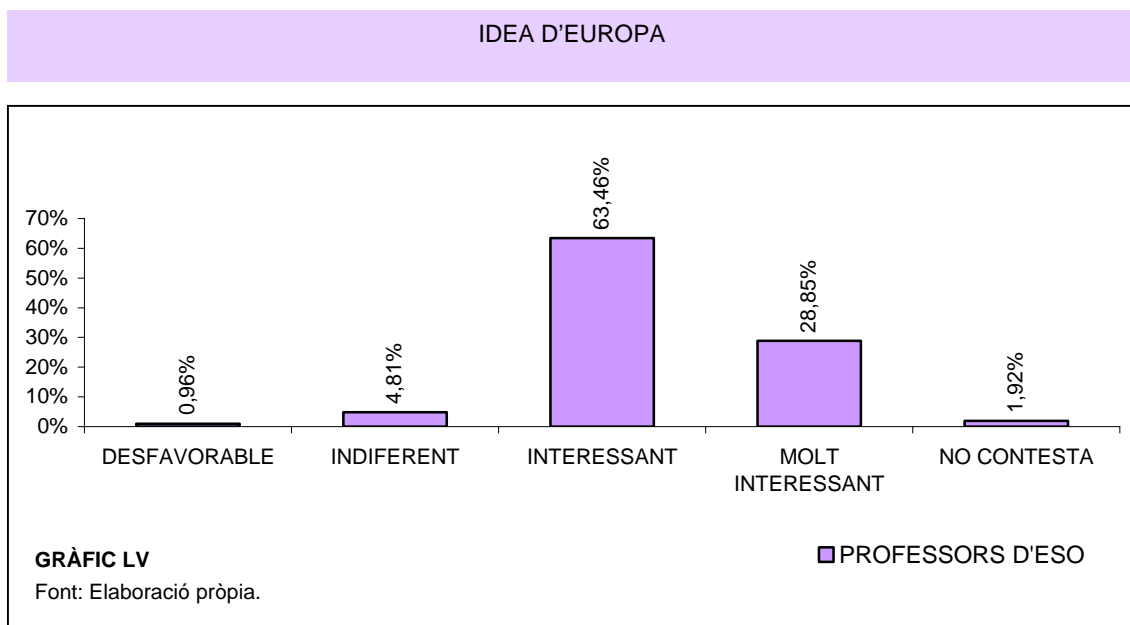
AFIRMACIONS I NEGACIONS

4.2.1.3 VALORACIÓ PERSONAL DE LA UNIÓ EUROPEA

RESPOSTA EN PERCENTATGES A LA VALORACIÓ SOBRE LA IDEA D'EUROPA (PREGUNTA 9)

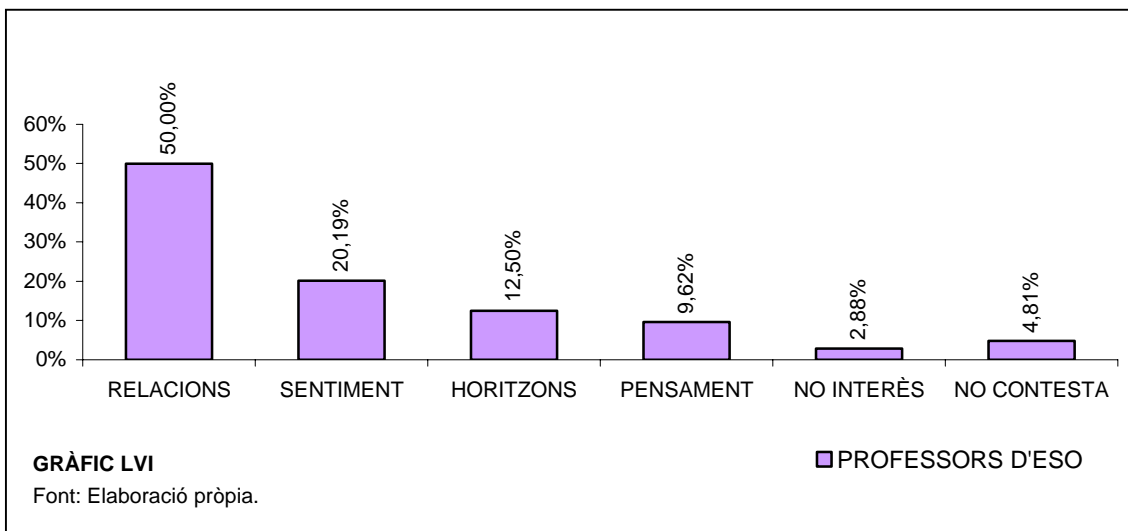
Al ser preguntats els professors sobre la idea d'Europa, el 0,96% la va valorar com a desfavorable, el 4,81% com a indiferent, el 63,46% com a interessant, el 28,55% com a molt interessant i el 1,92 % no contesta. (vegeu GRÀFIC LV).

REPRESENTACIÓ EN PERCENTATGES DEL QUE MÉS INTERESSA D'EUROPA ALS PROFESSORS (PREGUNTA 10)

En ser preguntats què era el que més els interessava d'Europa, el 50% va respondre relacionar-se amb persones d'altres nacionalitats, el 20,19% va respondre el sentiment de pertànyer a una comunitat molt àmplia, el 12,5 % els horitzons professionals més amplis, el 9,62% les noves maneres de pensar, el 2,88% no tenia cap interès per Europa i el 4,81% no contesta (vegeu GRÀFIC LVI).

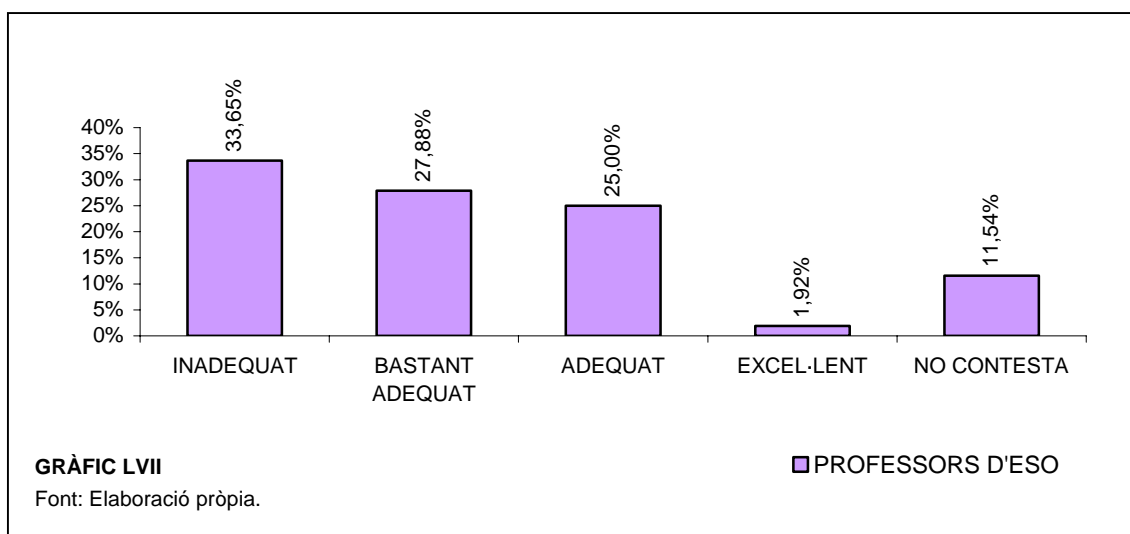
INTERESSOS SOBRE EUROPA

VALORACIÓ DEL DESENVOLUPAMENT DE LA DIMENSÍO EUROPEA DE L'EDUCACIÓ (PREGUNTA 11)

Al ser preguntats com creien que és actualment el desenvolupament de la dimensió europea de l'educació, el 33,65% van considerar inadequat, el 27,88% bastant adequat, el 25% adequat, el 1,92% excel·lent i el 11,54% no van contestar. (vegeu GRÀFIC LVII).

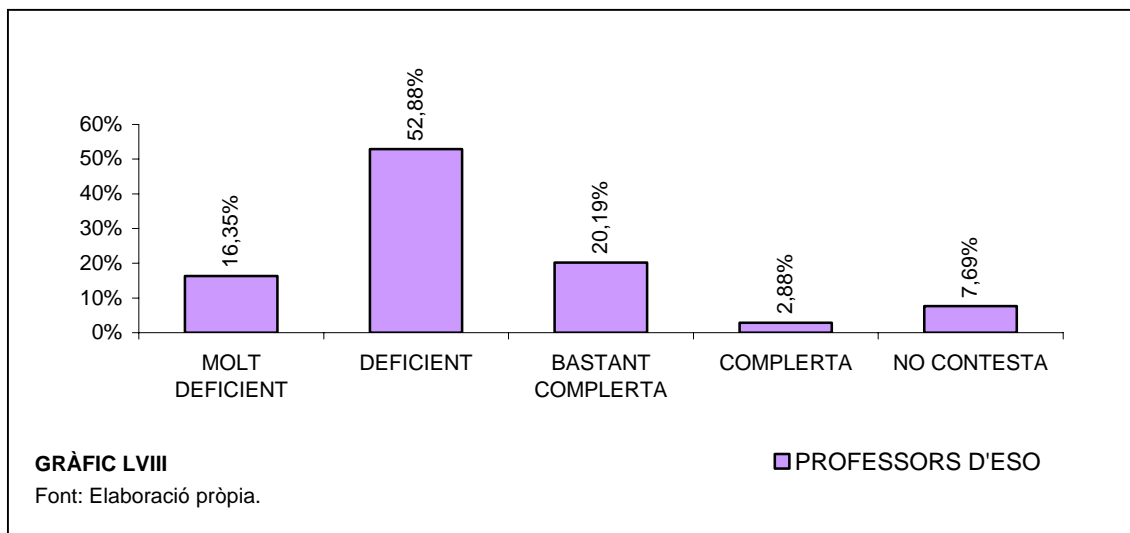
VALORACIÓ DEL DESENVOLUPAMENT DE LA DIMENSÍO EUROPEA DE L'EDUCACIÓ

VALORACIÓ DE COM CREUEN QUE L'ORGANITZACIÓ EDUCATIVA A CATALUNYA APLICA LA DIMENSIÓ EUROPEA A L'ESO (PREGUNTA 12)

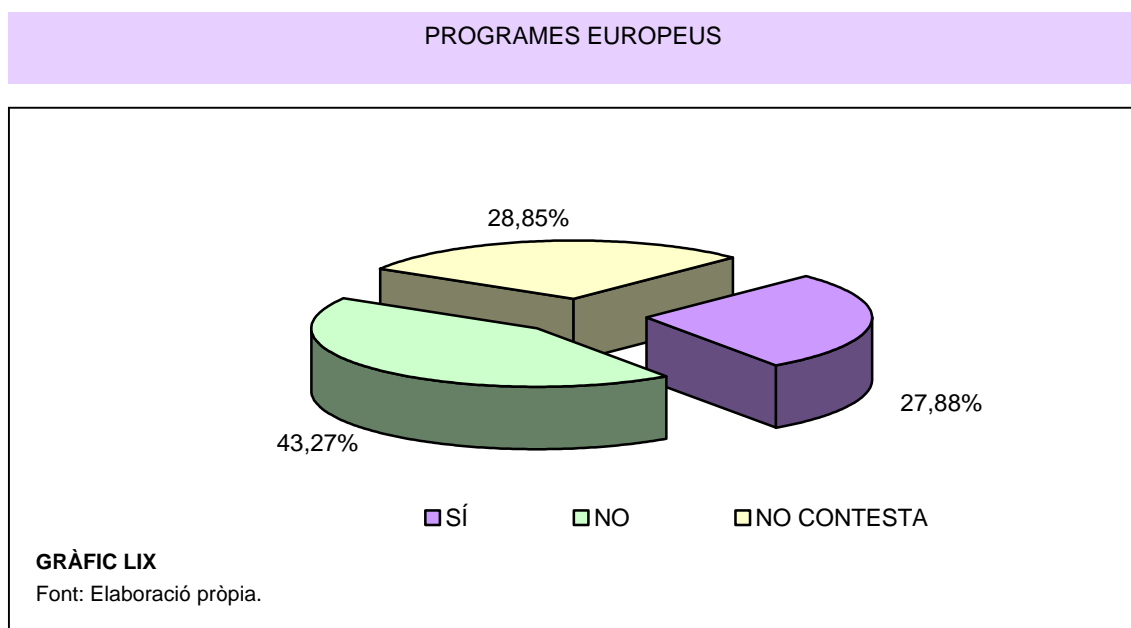
En ser preguntats com creien que l'organització educativa a Catalunya aplica la dimensió europea a l'ESO, el 16,35% va qualificar de molt deficient, el 52,88% amb l'adjectiu deficient, el 20,19% bastant complerta, el 2,88 la consideraven complerta i el 7,69% no la van respondre (vegeu GRÀFIC LVIII).

APLICACIÓ DE LA DIMENSIÓ EUROPEA A L'ESO

RESPOSTA EN PERCENTATGES A LA PREGUNTA:
CREUS QUE ELS PROGRAMES EUROPEUS (SÓCRATES, ARIÓN, LEONARDO, JOVENTUT AMB EUROPA I FORMACIÓ I MOBILITAT DELS INVESTIGADORS) PER FOMENTAR L'EDUCACIÓ I LA FORMACIÓ, SÓN SUFICIENTS? (PREGUNTA 13)

En demanar l'opinió respecte la pregunta si els programes europeus per fomentar l'educació i la formació, són suficients, el 27,88% van respondre afirmativament, el 43,27% negativament i el 28,85% no van respondre (vegeu GRÀFIC LIX).

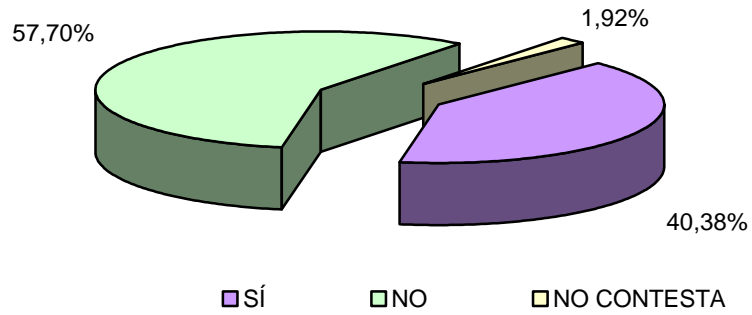

4.2.1.4 COM ES TREBALLA A L'ESO LA DIMENSIÓ EUROPEA

REPRESENTACIÓ GRÀFICA EN PERCENTATGES SOBRE SI TREBALLEN CONCEPTES I CONEIXEMENTS DE LA UNIÓ EUROPEA EN ELS CRÈDITS QUE IMPARTIESEN (PREGUNTA 14)

Al ser preguntats si treballaven conceptes i coneixements de la Unió Europea en els crèdits que imparteixen, el 40,38% va respondre sí, el 57,69% va respondre no i el 1,92% no va respondre (vegeu GRÀFIC LX). Dins els centres privats, el 48,08% van afirmar que treballaven conceptes de la Unió Europea mentre el 51,92% no. Dins els centres públics el 32,69% van afirmar que ho treballaven mentre el 63,46% no i el 3,85% no va respondre (vegeu GRÀFIC LXI).

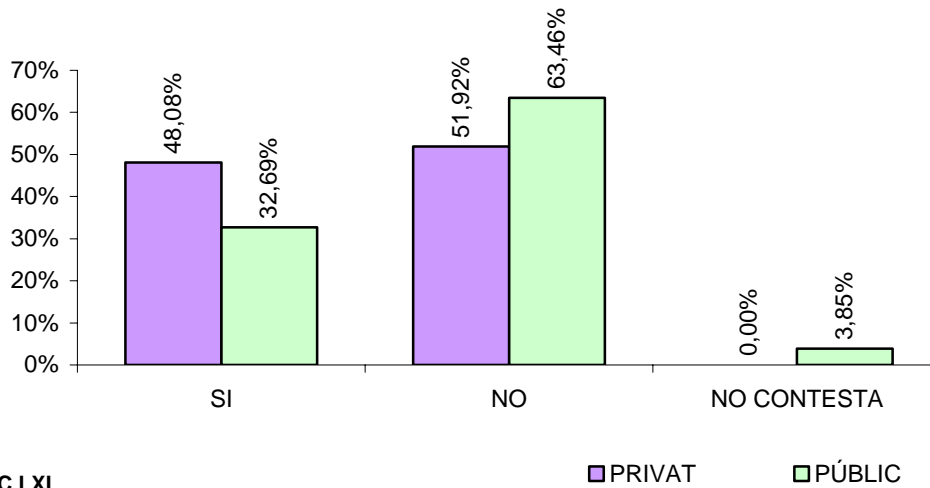
CONCEPTES DE LA UNIÓ EUROPEA EN CRÈDITS

GRÀFIC LX

Font: Elaboració pròpia.

TREBALL DE CONCEPTES DE LA UNIÓ EUROPEA EN CENTRES PÚBLICS I PRIVATS

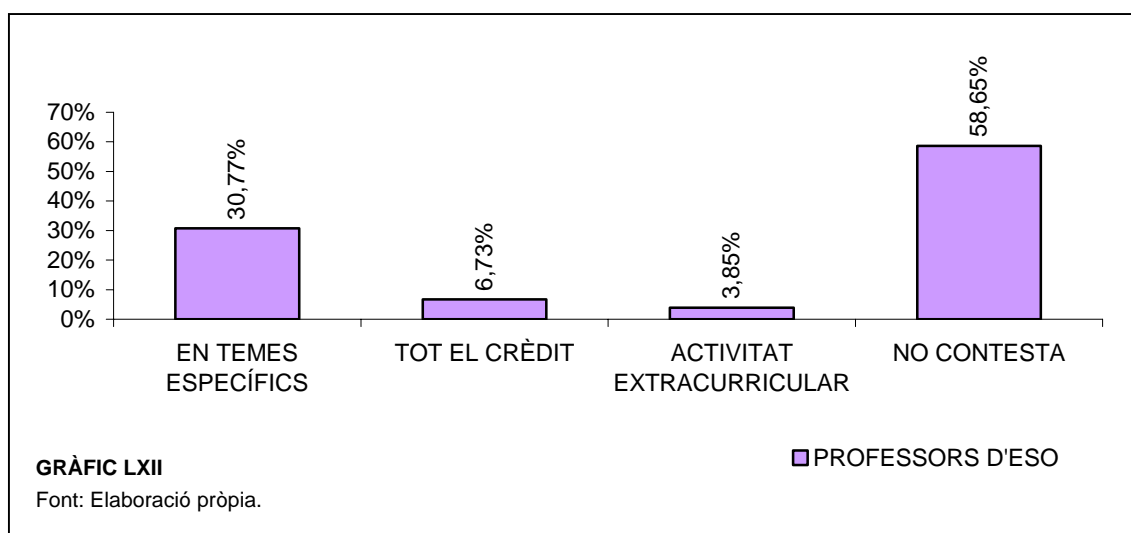
GRÀFIC LXI

Font: Elaboració pròpia.

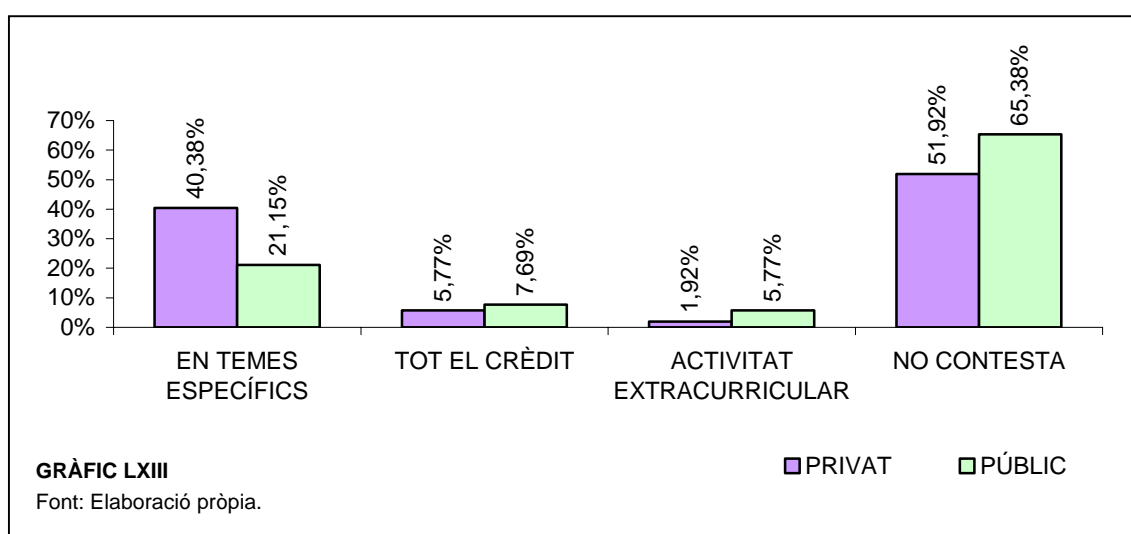
**REPRESENTACIÓ EN PERCENTATGES
DE QUAN ES TREBALLEN ELS CONCEPTES
DE LA UNIÓ EUROPEA (PREGUNTA 15)**

Al ser preguntats quan treballaven els conceptes, el 30,77% van respondre en temes específics, el 6,73% durant tot el crèdit, el 3,85% en una activitat extracurricular i el 58,65% no va respondre (vegeu GRÀFIC LXII). Dins els centre privat, el 40,38% ho treballa en temes específics, el 5,77% durant tot el crèdit, l'1,92% en una activitat extracurricular i el 51,92% no va respondre. Dins el centre públic, el 21,15% durant tot el crèdit, el 5,77% en una activitat extracurricular i el 65,38% no va respondre (vegeu GRÀFIC LXIII).

QUAN ES TREBALLEN ELS CONCEPTES DE LA UNIÓ EUROPEA?

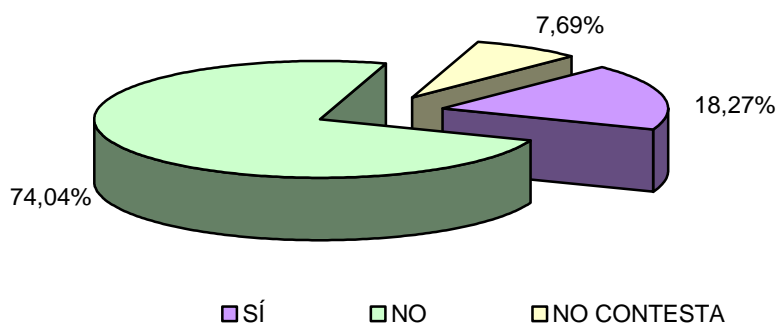
QUAN ES TREBALLEN ELS CONCEPTES EN ELS CENTRES PÚBLICS I PRIVATS

RESPOSTA EN PERCENTATGES A LA PREGUNTA:
 APLIQUES ALGUNA METODOLOGIA ESPECÍFICA
 PER TREBALLAR LA DIMENSIÓ EUROPEA
 DE L'EDUCACIÓ? (PREGUNTA 16)

En ser preguntats si aplicaven alguna metodologia específica per treballar la dimensió europea de l'Educació, el 18,27% va respondre sí, el 74,04% va respondre no i el 7,69% no va respondre (vegeu GRÀFIC LXIV). Dins l'àmbit privat, el 17,31% va respondre sí, el 78,85% va respondre no i el 3,85% no va respondre. Dins l'àmbit públic, el 19,23% va respondre sí, el 69,23% va respondre no i el 11,54% no va respondre (vegeu GRÀFIC LXV).

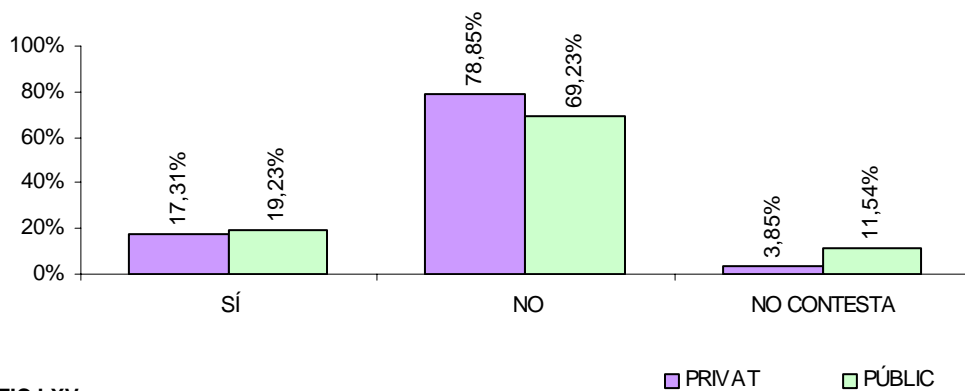
APLICACIÓ DE METODOLOGIA ESPECÍFICA

GRÀFIC LXIV

Font: Elaboració pròpia.

METODOLOGIES UTILITZADES EN ELS CENTRES PÚBLICS I PRIVATS

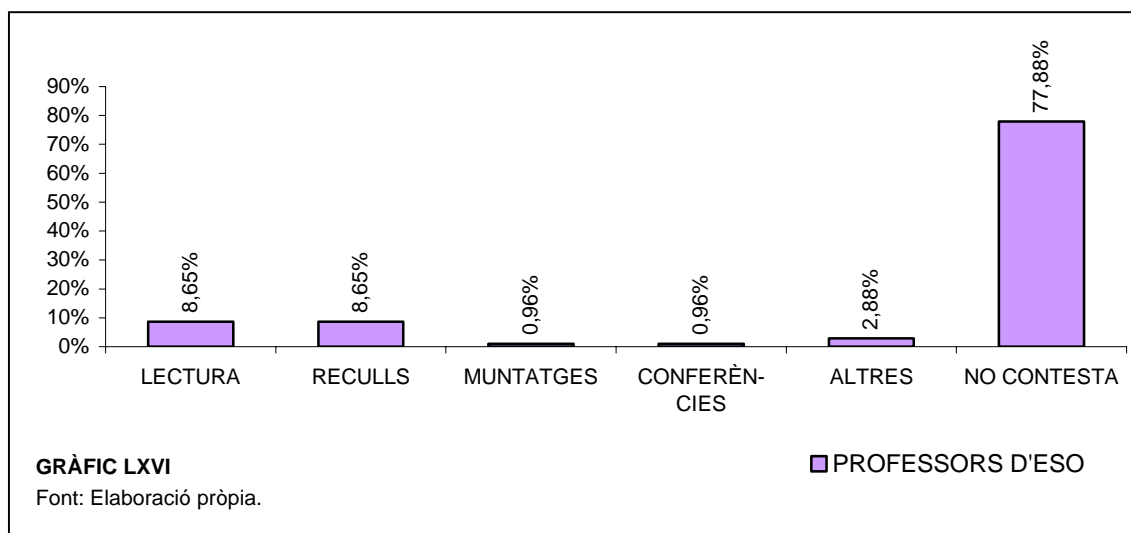
GRÀFIC LXV

Font: Elaboració pròpia.

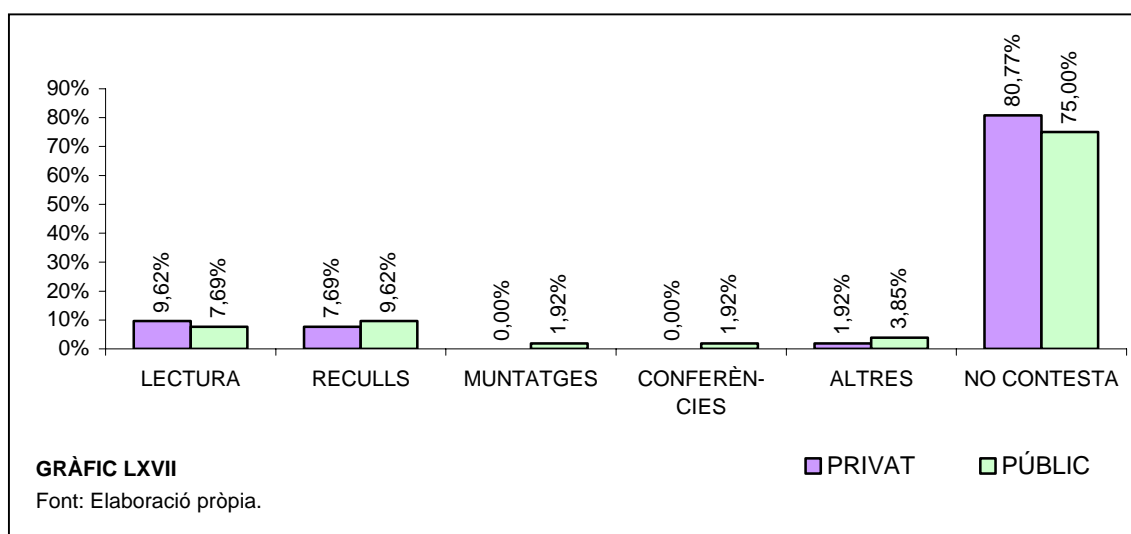
REPRESENTACIÓ EN PERCENTATGES
DE LES METODOLOGIES MÉS UTILITZADES (PREGUNTA 17)

Al ser preguntats el professors quina metodologia específica havien utilitzat més, el 8,65% va utilitzar la lectura, el 8,65% els reculls, el 0,96% muntatges, el 0,96% conferències, el 2,88% altres metodologies i el 77,88% no va respondre (vegeu GRÀFIC LXVI). Dins l'àmbit privat, el 9,62% va utilitzar la lectura, el 7,69% els reculls, el 1,92% altres metodologies i el 80,77% no va respondre. Dins l'àmbit públic, el 7,69% va utilitzar la lectura, el 9,62% els reculls, el 1,92% muntatges, el 1,92% les conferències, el 3,85% altres metodologies i el 75% no va respondre (vegeu GRÀFIC LXVII).

METODOLOGIA MÉS UTILITZADA

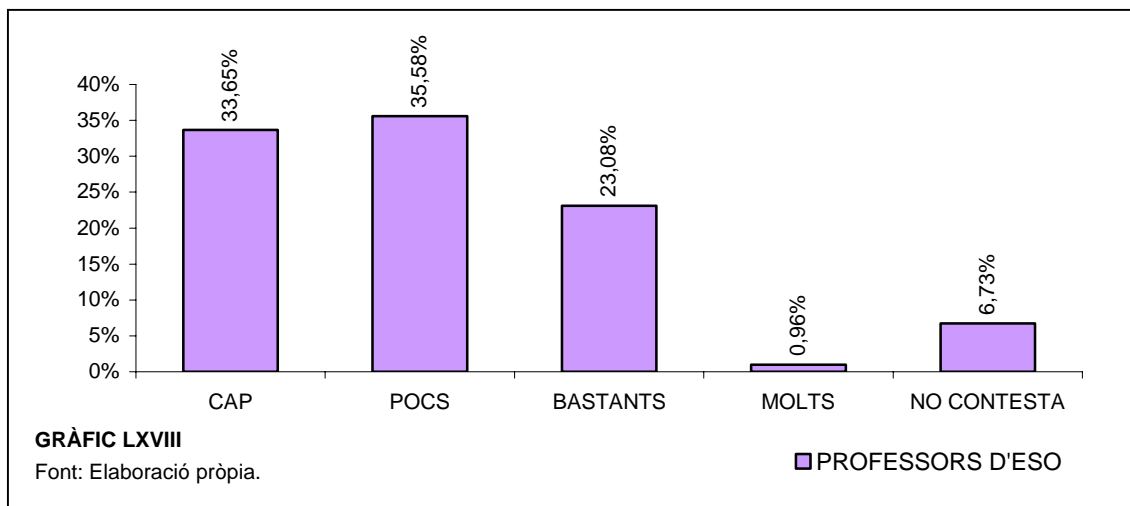
METODOLOGIA MÉS UTILITZADA EN L'ÀMBIT PÚBLIC I PRIVAT

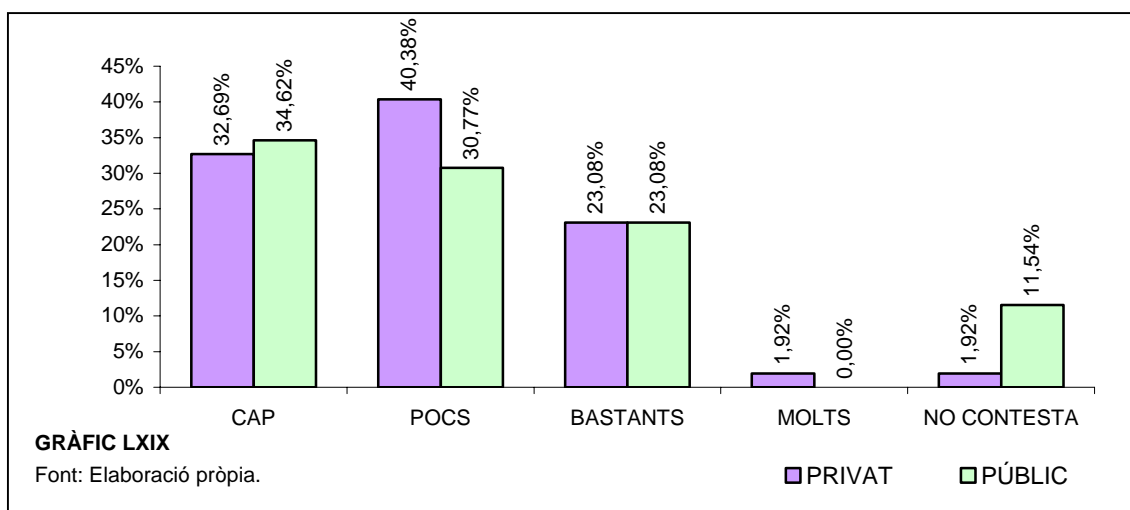
**REPRESENTACIÓ EN PERCENTATGES
DEL CANVI QUE HA SUPOSAT LA LOGSE
EN EL CONTINGUT DE LA MATÈRIA (PREGUNTA 18)**

En ser preguntats si l'aplicació de la Reforma Educativa LOGSE havia suposat algun canvi en el contingut de la seva matèria i/o àrea que hagués introduït la dimensió europea, el 33,65% no apreciaven cap canvi, el 35,58% consideraven que hi havien pocs canvis, el 23,08% anomenaven bastants canvis, el 0,96% molts canvis i el 6,73% no van donar una resposta (vegeu GRÀFIC LXVIII). Dins l'àmbit privat, el 32,69% no consideraven cap canvi, el 40,38% pocs, el 23,08% bastants, el 1,92% molts i el 1,92% no van respondre. Dins l'àmbit públic, el 34,62% no consideraven cap canvi, el 30,77% pocs, el 23,08% bastants i el 11,54% no van respondre (vegeu GRÀFIC LXIX).

CANVI DE CONTINGUTS AMB LA LOGSE

CANVI DE CONTINGUTS EN L'ÀMBIT PÚBLIC I PRIVAT

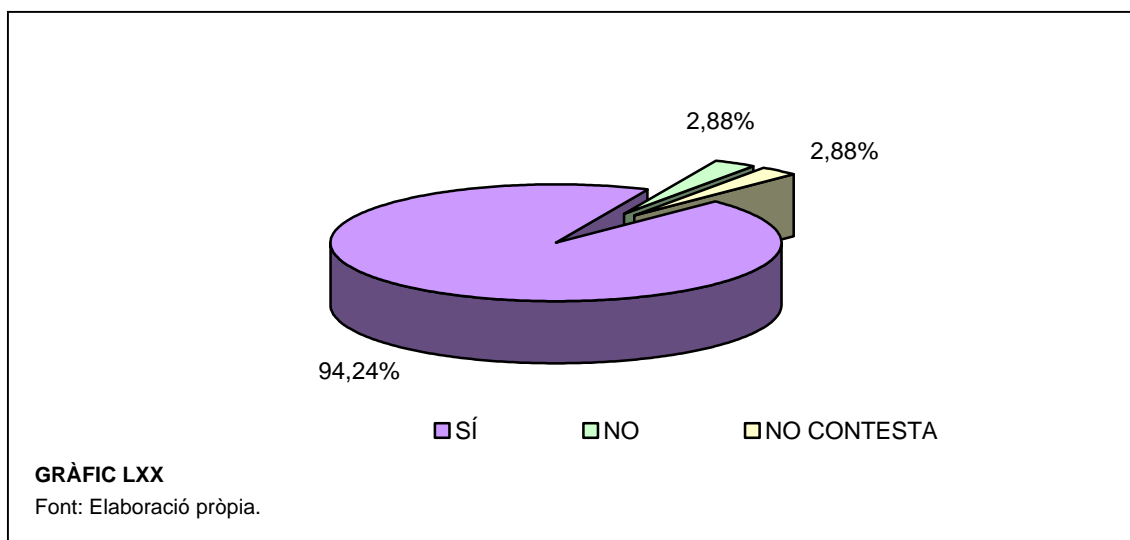

4.2.1.5 PROPOSTA PER APLICAR LA DIMENSIÓ EUROPEA A L'ESO

RESPOSTA EN PERCENTATGES A LA PREGUNTA:
CREUS QUE ÉS NECESARIA L'AMPLIACIÓ
DELS CONTINGUTS SOBRE LA DIMENSIÓ EUROPEA
EN LA TEVA MATERIA I/O ÀREA? (PREGUNTA 21)

En ser preguntats els professors si creien que és necessària l'ampliació dels continguts sobre la dimensió europea en la teva matèria i/o àrea, el 94,23% va respondre sí, el 2,88% no i un altre 2,88% no van respondre (vegeu GRÀFIC LXX).

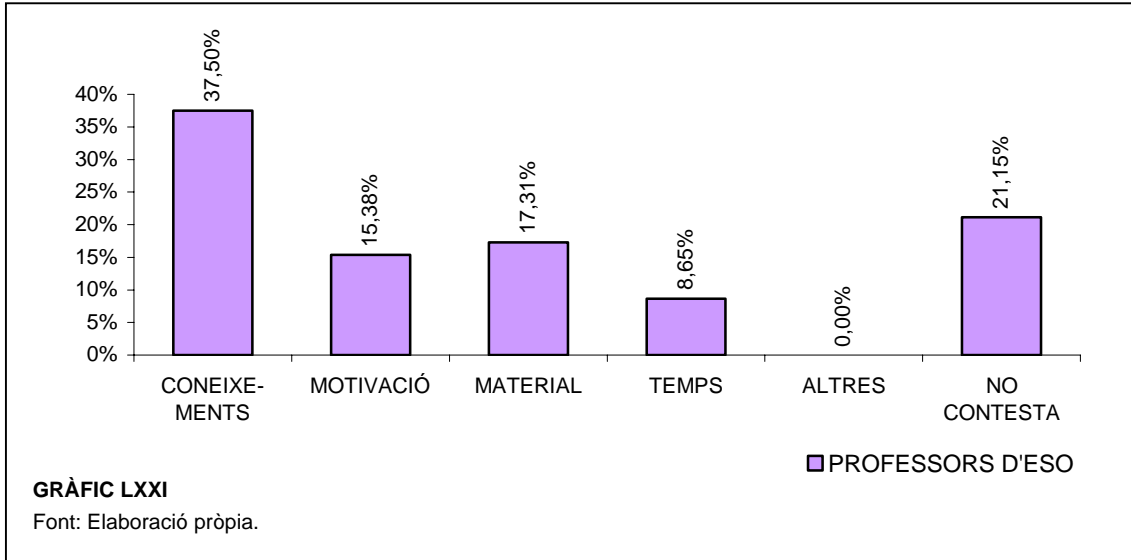
NECESSITAT D'AMPLIAR ELS CONTINGUTS

REPRESENTACIÓ GRÀFICA DELS PERCENTATGES
DE QUINS ELEMENTS SERIEN MÉS NECESSARIS
SI EL PROFESSORAT HAGUÉS DE DESENVOLUPAR
LA DIMENSIÓ EUROPEA EN LES SEVES
MATÈRIES I/O ÀREES (PREGUNTA 22)

En ser preguntats els professors sobre què creien que els seria més necessari si haguessin de desenvolupar més la dimensió europea en la seva àrea i/o matèria, el 37,5% van anomenar els coneixements, el 15,38% la motivació, 17,31% el material, el 8,65% el temps i el 21,15% no va contestar (vegeu GRÀFIC LXXI).

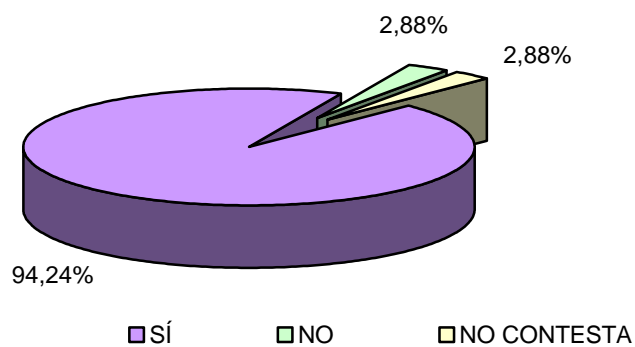
DESENVOLUPAMENT DE LA DIMENSIÓ EUROPEA DINS L'ÀREA

RESPOSTA EN PERCENTATGES A LA PREGUNTA:
CREUS QUE DINS DE LA FORMACIÓ DEL PROFESSORAT
D'ESO ÉS NECESSARI INCLOURE TEMES QUE FACIN
REFERENCIA A LA DIMENSIÓ EUROPEA
DE L'EDUCACIÓ (PREGUNTA 23)

En ser preguntats els professors si creien que dins la formació del professorat d'ESO és necessari incloure temes que facin referència a la dimensió europea de l'educació, el 94,23% van respondre sí, el 2,88% van respondre no i un altre 2,88% no van contestar (vegeu GRÀFIC LXXII). Dins l'àmbit privat, el 49,09% van respondre afirmativament mentre el 0,96 negativament. Dins l'àmbit públic, el 45,19% van respondre afirmativament, el 1,92 ho va fer negativament i el 2,88% restant no va contestar (vegeu GRÀFIC LXXIII).

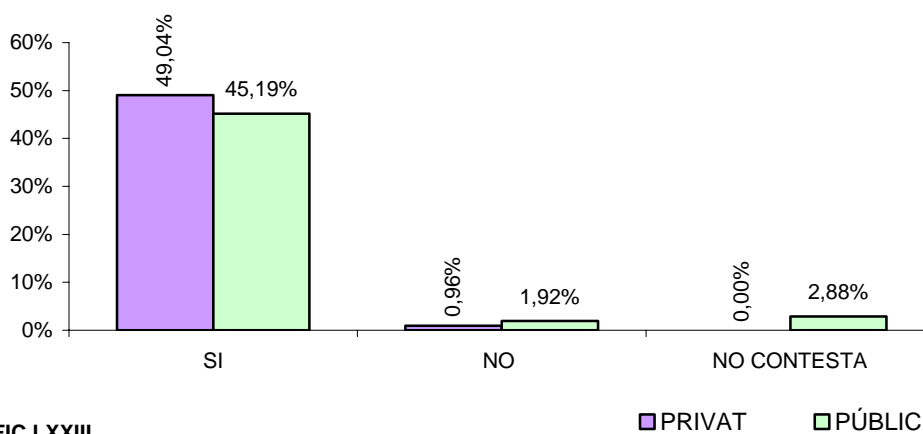
DIMENSÍO EUROPEA DINS LA FORMACIÓ DEL PROFESSORAT D'ESO

GRÀFIC LXXII

Font: Elaboració pròpia.

DIMENSÍO EUROPEA DINS LA FORMACIÓ DEL PROFESSORAT DE L'ÀMBIT PÚBLIC O PRIVAT

GRÀFIC LXXIII

Font: Elaboració pròpia.

4.2.1.6 RESULTATS A LES PREGUNTES OBERTES DEL QÜESTIONARI

En aquest punt presentem el conjunt d'aportacions fetes pel professorat a través d'alguns ítems de resposta oberta del qüestionari, tot i que també presentem algunes dades que complementen les característiques del professorat de la mostra.

a) CARACTERÍSTIQUES DE LA MOSTRA

Hem elaborat dos quadres per presentar la informació de les edats del professorat enquestat (pregunta 2 del qüestionari) i el nombre d'anys de dedicació a la docència (pregunta 4 del qüestionari), ja que també ens poden aportar conclusions en l'anàlisi dels resultats.

Alguns professors, no han respost aquest apartat. Són preguntes obertes i descriptives.

FRANGES D'EDATS DEL PROFESSORAT			
ANYS	CENTRES PÚBLICS	CENTRES PRIVATS	TOTAL
20-30	7	15	22
30-40	22	27	49
40-50	19	6	25
50-60	1	3	4
MÉS DE 60	1	0	1

NOMBRE D'ANYS DEDICATS A L'ENSENYAMENT	
MENYS DE 2 ANYS	6
DE 2 A 5 ANYS	21
DE 5 A 10 ANYS	22
MÉS DE 10 ANYS	50

b) MATÈRIES QUE IMPARTEIXEN
ELLS PROFESSORS DE LA MOSTRA A CADA CURS

Presentem el llistat de matèries que per a cada curs d'ESO imparteixen els professors/es de la mostra, segons la resposta obtinguda a la pregunta 5 del qüestionari:

PREGUNTA 5:
CURSOS ON IMPARTIESES CLASSES I CRÈDITS

Diferenciem entre centres privats i públics i anotem el nombre de professors/es que han impartit la mateixa matèria.

MATÈRIES IMPARTIDES A 1ER D'ESO

CENTRES PÚBLICS	CENTRES PRIVATS	
▪ <i>Dibuix (1)</i>	▪ <i>Dibuix Artístic (1)</i>	▪ <i>Humanitats (1)</i>
▪ <i>Plàstica (1)</i>	▪ <i>Plàstica (1)</i>	▪ <i>Expressió (1)</i>
▪ <i>Ciències Naturals (4)</i>	▪ <i>C. Naturals (5)</i>	▪ <i>Alemanys (1)</i>
▪ <i>Matemàtiques (2)</i>	▪ <i>Matemàtiques (11)</i>	▪ <i>Biologia (1)</i>
▪ <i>Música (3)</i>	▪ <i>Música (3)</i>	▪ <i>Tutoria (1)</i>
▪ <i>Pedagogia Terapèutica (2)</i>	▪ <i>Tècniques d'Estudi (2)</i>	▪ <i>Geografia (1)</i>
▪ <i>Català (3)</i>	▪ <i>Català (12)</i>	▪ <i>Història (1)</i>
▪ <i>Educació Física (1)</i>	▪ <i>Educació Física (5)</i>	▪ <i>Ortografia (2)</i>
▪ <i>Ciències Experimentals (1)</i>	▪ <i>Física i Química (1)</i>	▪ <i>Francès (1)</i>
▪ <i>Anglès (1)</i>	▪ <i>Anglès (7)</i>	
▪ <i>Tecnologia (1)</i>	▪ <i>Tecnologia (5)</i>	
▪ <i>Llengua Castellana (2)</i>	▪ <i>Llengua Castellana (6)</i>	
▪ <i>Ciències Socials (1)</i>	▪ <i>C. Socials (5)</i>	
	▪ <i>Informàtica (3)</i>	
	▪ <i>Religió (2)</i>	
	▪ <i>Club de Lectura (1)</i>	
	▪ <i>Tarragona romana (1)</i>	

MATÈRIES IMPARTIDES A 2ON D'ESO

CENTRES PÚBLICS	CENTRES PRIVATS	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Anglès (3) ▪ Ciències Socials (5) ▪ Francès (2) ▪ Ll. Castellana (2) ▪ Ll. Catalana (3) ▪ Música (2) ▪ Pedagogia Terapèutica (2) ▪ C. Naturals (4) ▪ Educació Física (1) ▪ Tècniques d'Estudi (1) ▪ Tecnologia (3) ▪ Matemàtiques (3) ▪ C. Experimentals (1) ▪ Plàstica (1) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Anglès (4) ▪ C. Socials (6) ▪ Francès (2) ▪ Ll. Castellana (5) ▪ Ll. Catalana (10) ▪ Música (3) ▪ Tutoria (1) ▪ C. Naturals (6) ▪ Educació Física (3) ▪ Expressió (1) ▪ Tecnologia (6) ▪ Matemàtiques (13) ▪ Física i Química (1) ▪ Geologia (1) ▪ Biologia (1) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plàstica (1) ▪ Forma i Color (1) ▪ Religió (1) ▪ Geografia (1) ▪ Història (1) ▪ Tàrraco Medieval (1) ▪ Informàtica (2) ▪ Ortografia Castellana (1) ▪ Volum i Espai (1) ▪ Pintura Mural (1)

MATÈRIES IMPARTIDES A 3ER D'ESO

CENTRES PÚBLICS	CENTRES PRIVATS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ll. Castellana (1) ▪ C. Socials (2) ▪ Música (2) ▪ Matemàtiques (3) ▪ Reforç de Matemàtiques (1) ▪ Anglès (1) ▪ Educació Física (2) ▪ Tecnologia (2) ▪ C. Naturals (1) ▪ Conjunt Instrumental (1) ▪ Francès (1) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ll. Castellana (1) ▪ C. Socials (1) ▪ Geografia (1) ▪ Història (1) ▪ Informàtica (1)

MATÈRIES IMPARTIDES A 4RT D'ESO

CENTRES PÚBLICS

- *C.Socials (1)*
- *Orientació Professional (1)*
- *Matemàtiques (3)*
- *Ampliació de Matemàtiques (1)*
- *Física i Química (1)*
- *C. Naturals (1)*
- *Música (1)*
- *Ètica (1)*
- *Educació Física (3)*
- *Francès (1)*
- *Anglès (1)*
- *Llengua Catalana (1)*

CENTRES PRIVATS

- *Geografia (1)*
- *Història (1)*

c) PROJECTES EN ELS QUALS

HA PARTICIPAT EL PROFESSORAT DE LA MOSTRA

En resposta a la pregunta núm. 7 del qüestionari, el professorat ha llistat els programes europeus o algunes activitats realitzades amb la temàtica de la Unió Europea.

Si hi ha més d'un professor que dona la mateixa resposta, hem posat el nombre al costat.

PREGUNTA 7:

HAS PARTICIPAT MAI EN ALGUN PROJECTE, PROGRAMA,
INVESTIGACIÓ, INTERCANVI, ETC. EUROPEU?

a) SÍ, b) NO, QUIN?

ASPECTES A POTENCIAR

- *Programa Sòcrates*
- *Programa Lingua*
- *Intercanvi amb Dinamarca*
- *Un curs sobre Formació Ocupacional*
- *3 anys com a membre d'un Comitè Interregional dels "Quatre Motors per Europa"*
- *Programa Youthstant*
- *Intercanvi de cases privadament*
- *Programa Comènius (4)*
- *Curs d'institucions educatives europees*
- *Concentració N/S. Frènes des hommes - Europa*
- *Visita a França Sud (Catalunya Nord) sobre política juvenil a les institucions*

d) CRÈDITS QUE CONTRIBUEIXEN
A INTRODUIR LA DIMENSÍO EUROPEA

Resposta a la pregunta núm. 19 del qüestionari, que recull els crèdits, que segons l'opinió del professorat enquestat, contribueixen més a introduir la dimensió europea als alumnes.

Al costat de cada crèdit anotem el nombre de professors que l'han inclòs en la seva llista de preferència.

PREGUNTA 19:
PER ORDRE D'IMPORTÀNCIA (DE MENOR A MAJOR)
ESCRIU TRES CRÈDITS DE L'ESO DEL TEU CENTRE
QUE CREUS QUE CONTRIBUYESEN MÉS
A INTRODUIR LA DIMENSÍO EUROPEA

RESULTATS

- *Ciències Socials* (22)
- *Llengües estrangeres (Anglès, Francès, Alemany)* (12)
- *Mapes i gràfics I. Mapes i gràfics II* (9)
- *Història* (5)
- *Europa avui* (4)
- *Espais i cultures* (4)
- *Geografia* (3)
- *Economia* (3)
- *Viatge a Londres* (2)
- *Cartografia* (2)
- *Crèdits de síntesi* (2)
- *Ciències Naturals* (2)
- *Sobre convivència i valors* (2)

En el següent llistat, presentem els crèdits que només han estat anotats una sola vegada:

Viatges; Drets Humans; Parlaments juvenils "Y con la droga ¿qué harías?"; Concentració N/S Frénes des hommes-Europa; Com trobar feina; Tecnologia; Literatura; London Life; Europa avui i les institucions; Europa: herència d'un passat, projecte de futur; Llengües (catalana/castellana); Comunicació; Matemàtiques; Immigració; Comerç just i repartiment de la riquesa; Educació ambiental; Qu'est-ce que s'est? C'est Français; Other Friends, other worlds; L'Europa de les nacions; Del Mediterrani al Bàltic; Anglès per Internat; Tàrraco Romana; Drets i deures dels alumnes; Construcció d'instruments; Músiques i ritmes ètnics; Optativa de modalitat llatí i Conèixer un altre país.

e) ASPECTES A POTENCIAR
DE LA DIMENSIÓ EUROPEA

Presentem la resposta a la pregunta núm. 25 del qüestionari:

PREGUNTA 25:
ORDENA SEGUINT EL CRITERI D'IMPORTÀNCIA
(DE MENYS A MÉS) QUINS ASPECTES DE LA DIMENSIÓ EUROPEA
CREUS QUE S'HAURIEN DE POTENCIAR I OFERIR
ALS ALUMNES D'ESO

Anotarem el nombre de professors/res que incideixen en cada qüestió, al costat.

RESULTATS

- *Coneixement de cultures europees (11)*
- *Coneixement de llengües (8)*
- *El Social (7)*
- *Programes d'intercanvi amb altres països (5)*
- *L'econòmic (5)*
- *Conèixer el programa de l'educació (4)*
- *El sentiment de pertànyer a una comunitat supranacional (4)*
- *Horitzons professionals més amplis (3)*
- *Formació Professional (3)*
- *La supressió de fronteres i mobilitat laboral (3)*
- *La unitat (3)*
- *Coneixement geogràfic d'Europa (3)*
- *Formes de pensar (3)*
- *Interculturalitat (2)*
- *La humana (2)*
- *Avantatges professionals (2)*
- *Economia i gestió d'empreses (2)*
- *Diferents programes (2)*

El següent llistat només s'ha donat una sola vegada:

Relacionar-se amb persones d'altres comunitats; Nova dimensió política, econòmica i social; Solidaritat d'Europa vers els altres; Especificació metodològica de la diversitat de tradició europea; La moneda única; La diversitat; Acabar el concepte restrictiu dels nacionalismes

imperials; Tecnologia; L'amplitud de mirar; L'estructura funcions i repercussions al nostre país; Coneixements físics i humans; Avantatges a nivell de formació; Història; Tolerància; Parlament Europeu, Comissió Europea, Carta Comunitària, etc.; La convivència entre les regions: política, econòmica i mercat; Conceptes bàsics propers a l'alumne/a; Estudi de merchandising; Viver d'empreses i ONG's; Que tingui consciència de que pertanyen a un continent molt important artísticament i culturalment i del què significa la desaparició de les fronteres; Llibre Verd; Llibre Blanc; Democràcia; Solidaritat; Pau; Cooperació; Drets; Conèixer l'estructura de la Unió Europea; Sortides professionals i acadèmiques; Turisme; Les institucions principals; Coneixement d'Europa: conjunt de diversitats nacionals amb un sol objectiu d'aconseguir un estat col·lectiu d'integració i respecte d'individualitats; Els programes de col·laboració (Comènius, Leonardo, etc.); Conèixer la importància de la UE; Problemes mediambientals; La diversitat d'Europa; Coneixement del funcionament polític social de la UE; La pluralitat, les relacions, la comunitat; Les dimensions de les comunitats, etc.; Organismes reguladors de la Comunitat Europea; Topografia Europea.

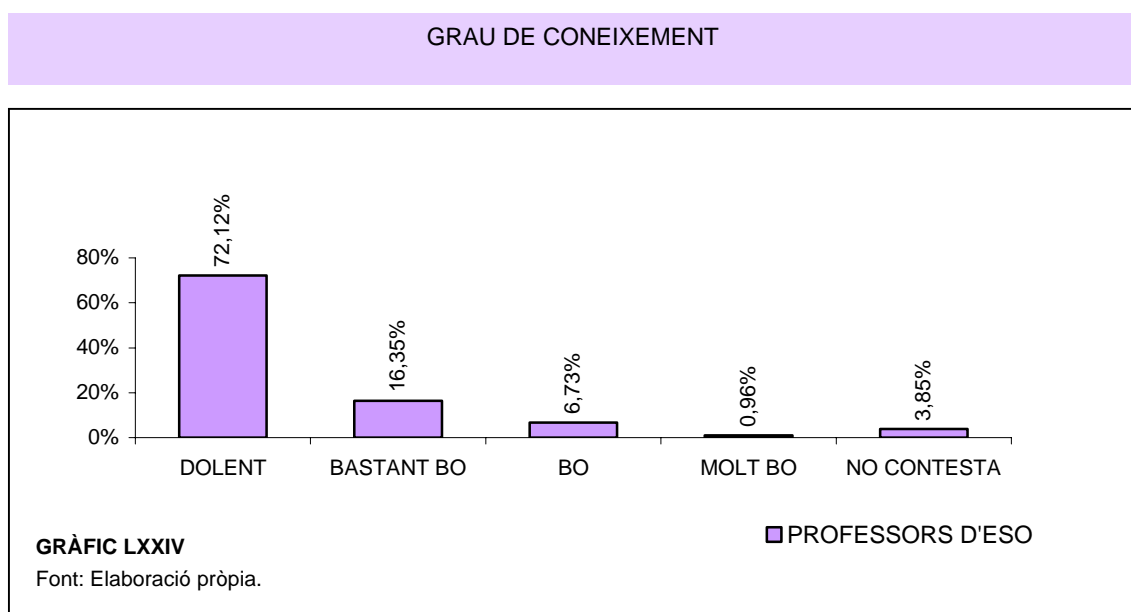
4.2.2 DADES QUALITATIVES

Presentem els resultats obtinguts a través del qüestionari d'alguns ítems de caire qualitatiu que ens aporten reflexions del professorat. Són preguntes que fan referència a percepcions i valoracions personals, tot i que alguns dels resultats els presentem de forma escalada.

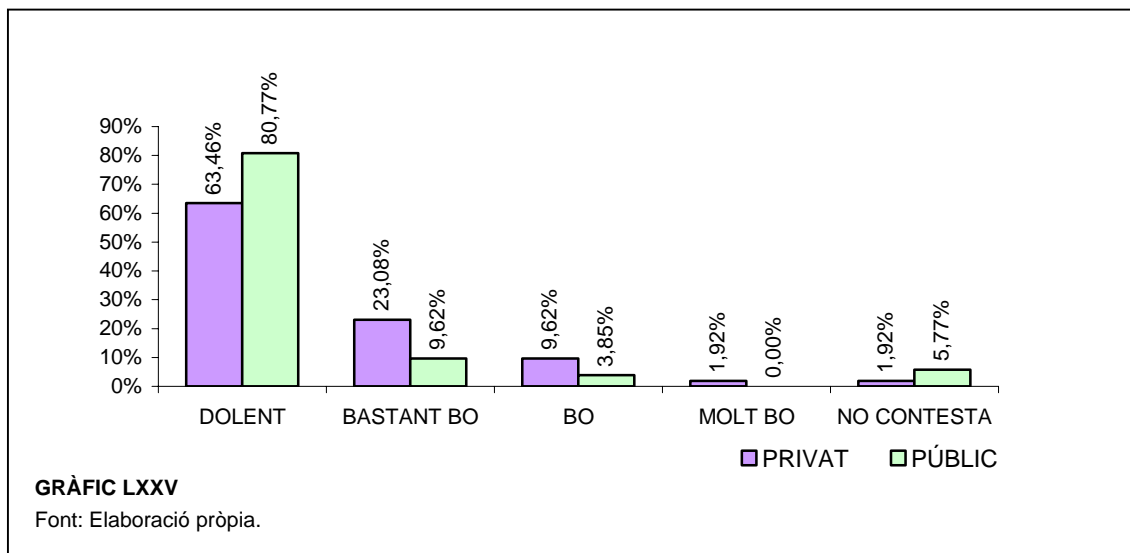
A aquestes dades hi afegim els resultats i l'anàlisi de les entrevistes en profunditat, eina qualitativa, fetes a responsables d'alguns centres educatius que han participat en el treball i a responsables de projectes europeus desenvolupats en els darrers cursos que estan presentats en el punt 4.3.

a) REPRESENTACIÓ GRÀFICA DELS PERCENTATGES DEL GRAU DE CONEIXEMENT DE LA DIMENSIÓ EUROPEA DELS ALUMNES SEGONS ELS PROFESSORS (PREGUNTA 20)

Al ser preguntats pel grau de coneixement de la dimensió europea dels respectius alumnes, el 72,12% el va considerar dolent, el 16,35% bastant bo, el 6,73% bo, el 0,96% molt bo i el 3,85% no ho sabia (vegeu GRÀFIC LXXIV). Dins l'àmbit privat, el 63,46% el va considerar dolent, el 23,08% bastant bo, el 9,62% bo, el 1,92% molt bo i un altre 1,92% no el van qualificar. Dins l'àmbit públic, el 80,77% el va considerar dolent, el 9,62% bastant bo, el 3,85% bo i el 5,77% no el van qualificar (vegeu GRÀFIC LXXV).

GRAU DE CONEIXEMENT EN L'ÀMBIT PÚBLIC I PRIVAT

b) NECESSITATS APUNTADES PER DESENVOLUPAR LA DIMENSIÓ EUROPEA

La resposta a la pregunta núm. 22 del qüestionari ens permet saber quines són les necessitats que el professorat de la mostra considera que té, per impartir la dimensió europea en les seves àrees de treball.

Hem dividit les necessitats en 5 blocs :

- Coneixements
- Motivació
- Material
- Temps
- Altres

La pregunta queda redactada de la següent manera:

PREGUNTA 22:
SI TU HAGUESSIS DE DESENVOLUPAR MÉS LA DIMENSIÓ
EUROPEA EN LA TEVA MATERIA I/O ÀREA, QUÈ CREUS
QUE ET SERIA MÉS NECESSARI? (POTS ESCOLLIR MÉS D'UNA RESPOSTA)
a) MÉS CONEIXEMENTS b) MÉS MOTIVACIÓ c) MÉS MATERIAL
_____ d) MÉS TEMPS e) ALTRES (ESPECIFICAR) _____

————— **RESULTATS** —————

MÉS CONEIXEMENTS

Creuen que els manquen coneixements en els aspectes que manifesten per escrit en següent llistat:

- *Adquisició personal de coneixements bàsics sobre el procés europeu (4)*
- *Més informació (2)*

Del següent llistat només hi ha una resposta de cada:

Programes de cooperació científica a Europa, evolució de la ciència a Europa; Sobre organismes governamentals i organitzatius europeus; Cursos de formació del professorat; Geogràfics, culturals i històrics; Crèdits específics de la Unió Europea; Organismes que existeixen i funcions; Argumentar els continguts perquè són més baixos que els d'abans de la reforma; Sobre les ciències experiments; Monedes, intercanvi de mercats, comerç...

MÉS MOTIVACIÓ

Per potenciar la motivació creuen que és necessari:

- *Intercanvis (2)*

La resta d'elements del llistat només tenen una sola resposta:

Per crear nous crèdits variables; Ens hem d'adonar que Europa som tots, o Europa no serà; Treballar la convivència; Els costa "sortir" de Catalunya; Danses – cançons; Amb beques; Trobades; Concurs; Viatge a Estrasburg.

MÉS MATERIAL

En aquest apartat el professorat manifesta la necessitat de materials generals i concrets:

- *Material audiovisual (7)*
- *Material didàctic, llibres, jocs, cd-roms, etc. (6)*
- *Material específic per desenvolupar els continguts (3)*

El llistat següent només té una sola resposta:

Visites; Material actualitzat suficient; Col·lecció de bitllets i monedes Euro; Agermanar més les llengües; Material per l'alumne/a; Material estructurat; Visual – procedimental; Material de suport; Contractes i material amb el que ampliar el currículum d'Educació Física; Publicacions; Dossiers informatius; Problemes que abarquen o es refereixen a Europa; Intercanvis amb altres països i material específic d'aquesta àrea.

Hi ha una resposta reivindicativa i de queixa:

A l'institut no hi ha res.

MÉS TEMPS

Alguns professors han expressat la necessitat de temps per preparar material i activitats:

- *Temps per desenvolupar els continguts (7)*
- *Per preparar el material (1)*
- *Més temps per aconseguir els objectius (1)*
- *Més hores lectives (1)*
- *La matèria és ja molt densa (1)*
- *Més crèdits per llengües estrangeres (1)*

ALTRES

- *Més coordinació entre les àrees per tractar els temes transversalment (1)*
- *Crèdits variables referent a la dimensió europea de la ciència (1)*

4.2.3 ANÀLISI DE LES DADES

En aquest punt presentem l'anàlisi de les dades dels resultats obtinguts a través dels qüestionaris dels professors que han participat en la mostra, destacant els aspectes més rellevants i significatius dels resultats explicitats en els gràfics i en les respostes aportades a través de les preguntes obertes del qüestionari. Anotarem, per recordar algunes de les dades més significatives, alguns resultats de les gràfiques.

En el primer bloc del qüestionari ens aporta dades generals que queden ben definides a través dels GRÀFICS IL, L i LI.

PREGUNTA 6:
VALORA ELS TEUS CONEIXEMENTS DELS SEGÜENTS
CONCEPTES AMB: (MARCA AMB UNA CREU EL REQUADRE
QUE CORRESPONGUI EN FUNCIÓ DEL TEU CRITERI)
CONCEPTES: COMISSIÓ EUROPEA, CONSELL EUROPEU...
a) GENS b) POC c) BASTANT d) MOLT

Amb aquesta pregunta es pretenia saber quin nivell de coneixement general tenien els professors enquestats.

El GRÀFIC LII, indica clarament que la categoria —POC— és la més elevada, amb un 48,08%, i la categoria —BASTANT— en un 35,58%.

Les demandes i necessitats que fa el professorat, queden clares en aquest gràfic, ja que hi ha encara un fort desconeixement de molts dels continguts.

Alguns professors responen —POC— quan han sentit parlar d'aquell concepte, encara que no en tenen un coneixement molt específic.

Els professors, per tant, són conscients que tenen un baix nivell de coneixements sobre la UE.

PREGUNTA 7:
**HAS PARTICIPAT MAI EN ALGUN PROJECTE, PROGRAMA,
INVESTIGACIÓ, INTERCANVI, ETC. EUROPEU?**

_____ a) SÍ b) NO _____

Consultant el GRÀFIC LIII, ens indica que el 88,46% no ha participat mai, i només un 11,54% sí que ho ha fet.

Es veu clarament la necessitat de donar a conèixer i potenciar més aquest tipus d'activitat que és molt ben valorada per tots els participants, sobretot s'aconsegueix una altra visió de la dimensió europea.

- PREGUNTA 8:**
**DE LES AFIRMACIONS SEGÜENTS MARCA AMB
UNA CREU LA RESPOSTA QUE CONSIDERIS CORRECTA:**
- a) EXISTEIX UN MARC JURÍDIC QUE PERMET A LA UNIÓ EUROPEA PROPOSAR ACCIONS DE COOPERACIÓ EN L'ÀMBIT DE L'EDUCACIÓ
 - b) EN EL TRACTAT DE MAASTRICHT S'ASSENYALA QUE LA UNIÓ EUROPEA DESITJA DESENVOLUPAR LA DIMENSIÓ EUROPEA DE L'ENSENYAMENT
 - c) ENCARA NO HA ENTRAT EN VIGOR LA RESOLUCIÓ DE L'ANY 1988 DE L'APLICACIÓ DE LA DIMENSIÓ EUROPEA DE L'ENSENYAMENT
 - d) EN EL TRACTAT DE ROMA DE L'ANY 1957, JA S'ABORDABA EL TEMA DE L'EDUCACIÓ
 - e) LA LOGSE TÉ EN COMPTE LA DIMENSIÓ EUROPEA DE L'EDUCACIÓ
 - f) EL LLIBRE BLANC SOBRE L'EDUCACIÓ I FORMACIÓ DE LA COMISSIÓ DE LES COMUNITATS EUROPEES, ASSENYALA COM UN OBJECTIU GENERAL
- _____ PARLAR DUES LLENGÜES COMUNITÀRIES _____

Tal i com es manifesta en el GRÀFIC LIV, en general hi ha un alt nivell de respostes correctes, això ens dóna la visió que els professors tenen bastants coneixements sobre alguns dels fets que s'han anat desenvolupant en la construcció de la Unió Europea.

- PREGUNTA 9:**
LA IDEA D'EUROPA LA VALORES
- a) DESFAVORABLE
 - b) T'ÉS INDIFERENT
 - c) INTERESSANT
 - d) MOLT INTERESSANT
- _____

A partir d'aquesta pregunta i fins a la 13, les preguntes tenen com a objectiu, que els professors facin una valoració personal de la dimensió europea.

Tal i com s'expressa en els resultats (veure GRÀFIC LV), quasi bé tots els professors (63,46%), valora com a interessant la idea d'Europa, i com a molt interessant un 28,85%. Podem observar que el professorat també està receptiu al que representa Europa.

PREGUNTA 10:

QUÈ ÉS EL QUE MÉS T'INTERESSA D'EUROPA?

- a) ET RELACIONES AMB PERSONES D'ALTRES NACIONALITATS
- b) EL SENTIMENT DE PERTANYER A UNA COMUNITAT MOLT ÀMPLIA
- c) HORIZONS PROFESSIONALS MÉS AMPLIS
- d) NOVES MANERES DE PENSAR
- e) NO TINC CAP INTERÉS PER EUROPA

Observant el GRÀFIC LVI, els dos resultats més significatius són que el 50% considera que el *relacionar-se amb persones d'altres nacionalitats* és el més interessant; i després el 20,19% ja manifesta que el *sentiment de pertànyer a una comunitat molt àmplia*, és el que considera important.

Amb aquesta resposta es fa palesa la importància que els professors donen als intercanvis i a la relació amb persones d'altres països.

Falta doncs motivació des d'algun àmbit, perquè realment aquests interessos es desenvolupin als centres educatius.

PREGUNTA 11:

CREUS QUE EL DESENVOLUPAMENT DE LA DIMENSIÓ EUROPEA EN L'EDUCACIÓ ÉS ACTUALMENT:

- a) INADEQUAT
- b) BASTANT ADEQUAT
- c) ADEQUAT
- d) EXCEL·LENT

El percentatge més elevat és que els professors consideren en un 33,65% inadequat el desenvolupament d'aquesta dimensió, i un 27,88% bastant adequat, i el 25% adequat. (vegeu GRÀFIC LVII).

Hi ha gran diversitat de respostes que poden anar relacionades amb les experiències individuals de cada professor i les motivacions personals sobre el tema que planteja la pregunta.

Aquesta pregunta té relació directa amb la següent.

PREGUNTA 12:
CREUS QUE L'ORGANITZACIÓ EDUCATIVA A CATALUNYA
APLICA LA DIMENSIÓ EUROPEA A L'ESO?

- a) DE FORMA MOLT DEFICIENT b) DE FORMA DEFICIENT
c) BASTANT COMPLERTA d) COMPERTA
-

El professorat ho considera deficient en un 52,88%, el 20,19% —BASTANT COMPLERTA—
(vegeu GRÀFIC LVIII).

PREGUNTA 13:
CREUS QUE ELS PROGRAMES EUROPEUS (SÓCRATES, ARIÓN,
LEONARDO, JOVENTUT AMB EUROPA I FORMACIÓ I MOBILITAT
DELS INVESTIGADORS) PER FOMENTAR L'EDUCACIÓ
I LA FORMACIÓ, SÓN SUFICIENTS?

- a) SÍ b) NO
-

El resultat d'aquesta resposta sorprèn, ja que es considera que no són suficients un 43,27%, i pel 27,88% sí que són suficients. (vegeu GRÀFIC LIX).

Caldria saber com s'ha interpretat la pregunta, ja que és cert que en educació intervenen altres factors i segurament no són suficients aquests programes, hi ha doncs la necessitat d'interactuar amb altres factors.

De ben segur que poden ésser un motor important per fomentar aspectes de valors i tolerància.

En general en tot aquest apartat de valoració personal podem apreciar que els professors consideren importants els aspectes relacionats amb la dimensió europea de l'educació, però potser, i com ja hem comentat hi ha una manca de motivació i reconeixement quan es fan activitats que moltes vegades sobrepassen les tasques del professor.

PREGUNTA 14:
TREBALLE CONCEPTES I CONEIXEMENTS DE LA UE
EN ELS CRÈDITS QUE IMPARTIEXES?

_____ a) SÍ b) NO _____

El 40,38% va respondre —SÍ—, i el 57,69% va respondre —NO—. (vegeu GRÀFIC LX).

Dels professors enquestats, hi ha un percentatge una mica més elevat dels que ho treballen en centres privats (48,08%) que en públics (32,69%).

En general es pot considerar un percentatge alt el grup de professors que treballen conceptes i coneixements sobre la UE en els seus crèdits.

PREGUNTA 15:
SI HAS CONTESTAT AFIRMATIVAMENT,
SENYALA QUAN TREBALLE AQUESTS CONCEPTES

_____ a) EN TEMES ESPECÍFICS b) DURANT TOT EL CRÈDIT
_____ c) EN UNA ACTIVITAT EXTRACURRICULAR _____

En aquest pregunta hi va haver un alt percentatge de professors que no van respondre, el 58,65%.

Els que desenvolupen temes específics són el 30,77% (vegeu GRÀFIC LXII).

És complex saber perquè no van contestar, però a la vegada veiem que la majoria de professors ensenyen coneixements de la UE en alguns temes de les assignatures que desenvolupen en el centre.

PREGUNTA 16:
APLIQUES ALGUNA METODOLOGÍA ESPECÍFICA
PER TREBALLAR LA DIMENSIÓ EUROPEA DE L'EDUCACIÓ?

_____ a) SÍ b) NO _____

El 74,04% respon que no, i el 18,27% respon que sí. La majoria de professors imparteixen els continguts amb la mateixa metodologia que la resta. (vegeu GRÀFIC LXIV). Creiem que això passa perquè no es plantegen com a nou el treballar temes relacionats amb la Unió Europea.

PREGUNTA 17:

SI HAS RESPÒS AFIRMATIVAMENT ESCULL LA QUE MÉS UTILITZES

a) LECTURA DE LLIBRES b) RECULLS DE PREMSA

c) MUNTATGES AUDIOVISUALS

d) CONFERENCIES I XERRADES e) ALTRES

La metodologia més utilitzada era la lectura en un 8,65% i els reculls de premsa amb el mateix percentatge. Hi va haver un 77,88% que no va contestar. (vegeu GRÀFIC LXVI).

PREGUNTA 18:

L'APLICACIÓ DE LA REFORMA EDUCATIVA —LOGSE— HA SUPOSAT
ALGUN CANVI EN EL CONJUNT DE LA TEVA MATERIA
I/O ÀREA QUE INTRODUEIXI LA DIMENSIÓ EUROPEA?

a) CAP b) POCs c) BASTANTS d) MOLTS

El 33,65% no apreciaven cap canvi, el 35,58% consideraven que hi havia pocs canvis. Sembla que en general la reforma educativa LOGSE, no ha fet modificar els currículums per poder incloure la dimensió europea, segons les aportacions dels professors. (vegeu GRÀFIC LXVIII).

PREGUNTA 20:

EL GRAU DE CONEIXEMENT DE LA DIMENSIÓ EUROPEA
DELS TEUS ALUMNES CREUS QUE ÉS:

a) DOLENT b) BASTANT BO c) BO d) MOLT BO

És interessant que ho considerin —DOLENT— el 72,12%, i —BASTANT BO— el 16,35%. (vegeu GRÀFIC LXXIV).

No coincideix massa amb la idea que els alumnes tenen dels seus propis coneixements, ja que ells es consideraven d'un nivell mitjà en general.

Amb aquests resultats la valoració que els professors fan dels coneixements dels alumnes, és majoritàriament negativa.

PREGUNTA 21:
CREUS QUE ÉS NECESARIA L'AMPLIACIÓ DE CONTINGUTS
SOBRE LA DIMENSIÓ EUROPEA EN LA TEVA MATERIA I/O ÀREA?

_____ a) SÍ b) NO _____

És interessant que el 94,23% respongués que —SÍ— li calen ampliar continguts sobre la dimensió europea en la seva matèria. Són pocs els que van respondre —NO—.

Continuem veient que el professorat vol participar d'aquesta construcció d'Europa, i es replantegen aspectes específics en les seves àrees de treball. (vegeu GRÀFIC LXX)

PREGUNTA 22:
SI TU HAGUÉSSIS DE DESENVOLUPAR MÉS LA DIMENSIÓ
EUROPEA EN LA TEVA MATERIA I/O ÀREA, QUÈ CREUS
QUE ET SERIA MÉS NECESSARI?

_____ a) CONEIXEMENTS b) MOTIVACIÓ c) MATERIAL d) TEMPS e) ALTRES _____

El 37,5% indica coneixements, el 17,31% material i el 15,38% motivació (vegeu GRÀFIC LXXI). Amb aquests resultats, continuem veient la necessitat de més coneixement, i hauria de ser a través de la formació una bona manera d'adquirir-los.

PREGUNTA 23:
CREUS QUE DINS DE LA FORMACIÓ DEL PROFESSORAT D'ESO
ÉS NECESSARI INCLOURE TEMES QUE FACIN REFERENCIA
A LA DIMENSIÓ EUROPEA DE L'EDUCACIÓ?

_____ a) SÍ b) NO _____

El 94,23% van respondre que —SÍ—. Aquesta resposta reforça la idea que un dels punts bàsics és la formació, per tant els professionals de l'educació que hagin de fer docència a l'ESO seria important, que tinguessin una formació adequada a la realitat europea actual. (vegeu GRÀFIC LXXII)

En aquesta part exposem alguns comentaris de l'anàlisi de les preguntes obertes del qüestionari, que presenta en primer lloc les característiques generals del professorat enquestat. La majoria(50 professors) porten més de 10 anys de docència. Imparteixen gran diversitat de matèries, des de dibuix, música, educació física, fins a socials, naturals, llengües, etc.

Alguns d'ells han participat en programes com *Sòcrates*, *Lingua*, *intercanvis*, i d'altres.

La majoria creuen que la dimensió europea es treballa més a C. Socials i amb les Llengües estrangeres sobretot.

Sembla evident interpretar que des del professorat es vol millorar la dimensió europea a través de les pròpies assignatures, però considerem que els manquen coneixements, motivació per crear nous crèdits i millorar els que ja hi ha. També es fa un ampli llistat de material que consideren necessari per motivar als alumnes vers l'aprenentatge d'aquesta dimensió.

Alguns professors manifesten la necessitat de més temps per poder impartir aquests continguts.

PREGUNTA 25:
ORDENA SEGUINT EL TEU CRITERI D'IMPORTÀNCIA
(DE MENYS A MÉS) QUINS ASPECTES DE LA DIMENSIÓ EUROPEA
CREUS QUE S'HAURIEN DE POTENCIAR
I OFERIR ALS ALUMNES D'ESO
————— (TOT EL LLISTAT ESTÀ EN EL PUNT 4.2.1.6 e)) —————

Els professors han fet una llarga llista entre les quals cal destacar la necessitat, ja repetida en altres punts, de coneixements de les cultures europees, de llengües, i de programes d'intercanvi, aquests aspectes estarien més relacionats amb l'àmbit professional; però també hi ha quelcom d'ideologia com el potenciar el sentiment de pertànyer a una comunitat supranacional, la unitat, etc.

Quan es comencen a afegir aspectes més ideològics i de valors, és quan sembla expressar-se que es comença a entendre la dimensió europea.